

De pentekeningen van / Les dessins à la plume
de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) :

43B) De afbeeldingen in / Les illustrations dans
Robespierre en Charlotte Corday (1913)

van Johan **VERHIEST**.

par / door Bernard GOORDEN

Het is tijd hulde aan Emiel WALRAVENS te bewijzen / Il est temps de rendre hommage à Emiel WALRAVENS.

Er zijn bijna geen artikels over hem / Il n'y a presque pas d'articles sur lui.

De uitgever Lode OPDEBEEK en, o. a., schrijver Lodewijk VAN LAEKEN (1869-1930), in de loop van de tijd, denkt dat sommige pentekeningen aan Edmond VAN OFFEL (1871-1959) te wijten zijn. / Au fil du temps, l'éditeur Lode OPDEBEEK et, e. a., écrivain Lodewijk VAN LAEKEN, pense que certains des dessins d'Emiel WALRAVENS sont dus à Edmond VAN OFFEL.

De beste oplossing om hem een hulde te bewijzen is zijn pentekeningen te reproduceren / La meilleure solution pour lui rendre hommage consiste à reproduire ses illustrations.

In de **eerste** uitgave van **Robespierre en Charlotte Corday** (1913) door Johan Verhiest zijn er pentekeningen van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) / Dans la **première** édition de **Robespierre en Charlotte Corday** (1913) par Johan **Verhiest** il y a des illustrations d'Emiel **WALRAVENS**.

In een vijfde uitgave van *Maria-Antoinette* (1907), onder de titel van *Lodewijk XVII het gemartelde koningskind* (1928) bewerkt, selecteerde Lode Opdebeek een paar van deze vroegere pentekeningen / Dans une cinquième édition de *Maria-Antoinette* (1907), sous le titre de *Lodewijk XVII het gemartelde koningskind* (1928), Lode Opdebeek a sélectionné quelques-unes de ces illustrations antérieures.

Tussen deze illustraties zijn er zulke pentekeningen van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) / Parmi ces illustrations, il y en a de telles dues à Emiel **WALRAVENS**.

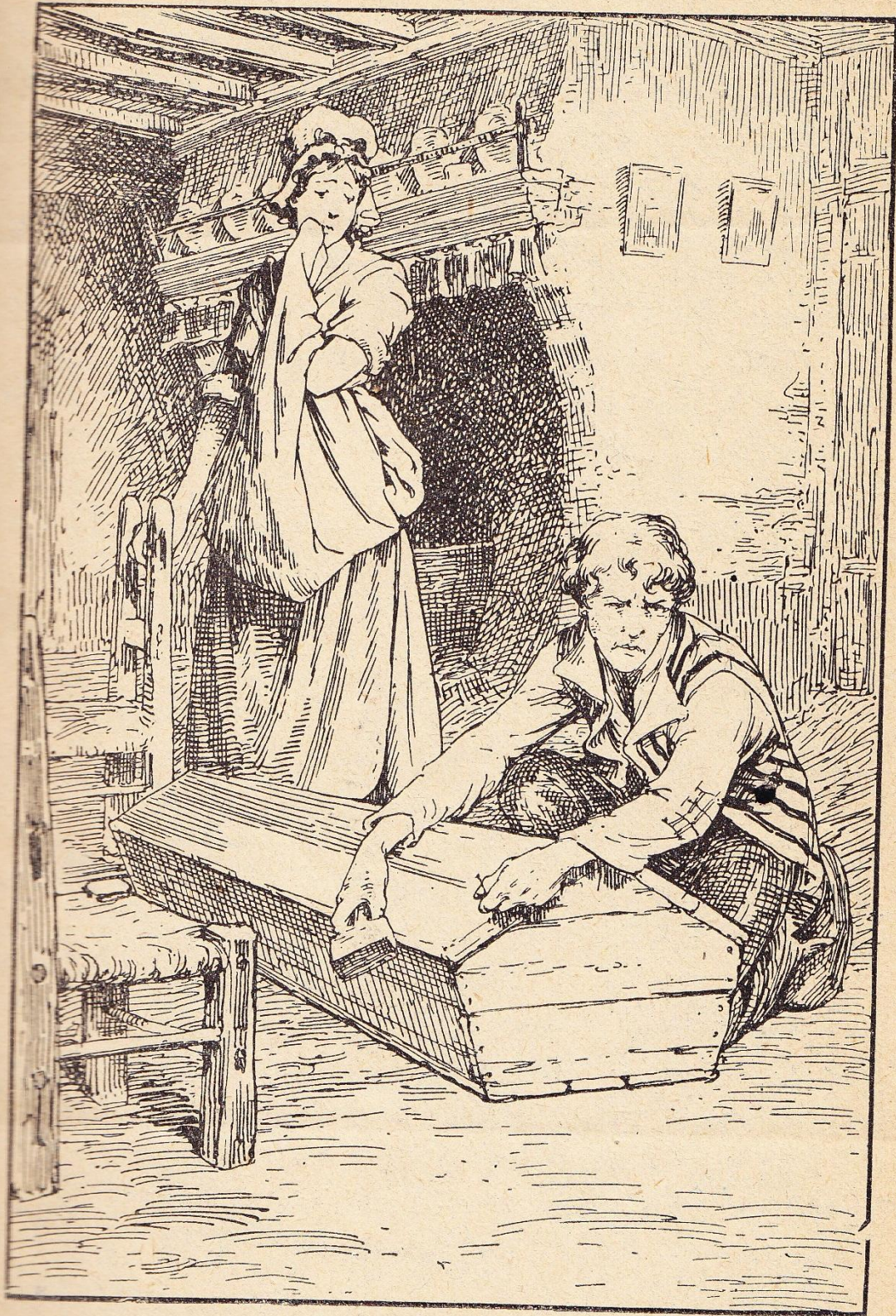
BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

Johan **Verhiest** ; *Robespierre en Charlotte Corday* ; Antwerpen, Vlaamsche Boekhandel ; 1913, 1558 bladzijden.

Robespierre, zijn leven en vreselijk einde ; Antwerpen, Vlaamsche Boekhandel (?) ; 1921, 1600 bladzijden.

GOORDEN, Bernard ; « De pentekeningen van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **30**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Vaderland* (19 ??) van / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2030%20VADERLAND%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

Iedere slag van den hamer trof he harte van de geliefden (blz 1).

Robespierre en Charlotte Corday (1913)

— Ge moet dat verbieden, zeiden de geburen, zij zal de ziekte in uw huis brengen.

Maar Janus antwoordde dat hij Tina maar liet begaan, en de man had groot gelijk.

Hoe was nu Dog in zulke liefderijke handen gesukkeld?

Wij hebben hem 't laa'st gezien te Herenthals, waar hij vocht als een leeuw, en wild door rook en vlammen drong, op gevaar af te stikken en te roosteren in de brandende stad.

Waar anderen aan geen redden durfden denken, keerde hij dertig, veertig maal terug, om onder de krakende balken, onder den regen van gensters en vonken, gedurig vrouwen en kinderen in veiligheid te brengen.

Sanskulotten, die het afgrijselijk schouwspel met een gruwelijk welbehagen aanstaarden, hadden een gedrochtelijke gestalte herhaalde malen, als een wondere Salamander, in de vlammen zien springen.

In hun dierlijke moordlust en haat hadden zij zelf gevuurd op den held, zonder hem te raken.

Eindelijk was Dog, bedwelmend door pijn en afmatting, neergevallen.

Toen hij ontwaakte, zag hij boven zich de verkoolde balken en den blauwen hemel. Een wrange brandgeur greep hem bij de keel, en een rauwe smartkreet knijschte uit zijn borst. Toen was hij opgestaan van het harde bed van pijn, gruis, steenen en hout, waarop hij lag uitgesrekt.

Het duurde lang, eer hij weer bijkwam.

Wat was er gebeurd? Zijn oogen flickerden en zijn hoofd duizelde van allerhande spookvizioenen, als wolkgevaarten voortjaggerend door den nacht.

Daarop was er licht en bewustzijn gekomen; hij herinnerde zich het gevecht met de Sanskulotten; de stad in

brand en het ijselijk tooneel van kinderen, die in de vlammen om hulp riepen.

De dwerg voelde een afgrijselijke pijn aan handen en hoofd, en het was of zijn lichaam geradbraakt werd.

Doch in dit misvormde lichaam woonde de beproefde en gestaalde ziel van den held. Ondanks de vreeselijke wonden, die hij te verduren had, kroop hij uit zijn schuilplaats op straat.

Herenthals lag verwoest en verkoold... Tusschen de zwart geblakerde huizen scharrelde hij voort door de assche, over de lijken heen.... Zijn verbrande kleederen vielen in lompen van zijn lichaam...

Als een dier kroop hij die vernieling door... Klappertandend van pijn... huiverend van de koorts, stikkend van den verschroeienden dorst...

Met de tong likte hij een ijzeren staaf, die hij vond, om de hitte van zijn mond te verkoelen.

Langzaam slechts kon hij vooruit, en hoe meer hij vorderde, des te meer sukkelde hij in den warklomp der verwoesting.

Zijn knieën en zijn handen bloedden en, wreef hij over den verterenden brand van zijn gelaat, dan kleefde het vel van voorhoofd en schedel met verzengde haren aan zijn mouwen.

De keldering zakte onder hem, en kneusde zijn verminkt lichaam nog deerlijker. Uren en uren klauterde hij over puin en asch, om weer aan het licht te komen... Daar blijven, was sterven. Dog wou leven! Zijn lichaam was verschroeid, gewond, bebloed, maar de ziel bleef kloek en sterk... De scheede viel aan stukken, maar het zwaard bewam geen letsel.

Hij zou leven! Hij zou leven voor Vlaanderen, om den gehaten Sanskulot te bevechten.

Eindelijk daalde de koelte van den nacht, 'n eer hij het verhopend dorst, lag hij in het klamme dons der weiden.

Gered!

Hij opende nog eens de oogen, zag ginder boven eene sterre flikkeren, voelde een weldoende loomheid door zijn lichaam varen en toen... toen herinnerde hij zich niets meer.

Daags na den brand van Herenthals, hadden Eelen en Corbeels patriotten uitgestuurd, om Dog te zoeken... Niemand had hem gevonden.

Een landman vond dit monsterachtig wezen in de wei, en laadde hem op zijn kar. Hij nam hem meê naar Gheel, waar hij zijn moest, doch onderweg ontmoette hij kapitein Van Gansen. Deze herkende den edelen, braven Dog, en bracht hem te Meerhout.

De held moest midden in het leger gler patriotten zijn; daar zou hij, omringd door de liefde van allen, rustig kunnen sterven.

Sterven!... Ja, eenieder dacht het, want het leven, dat nog ademde in dien vormeloozen vleeschklomp, was nauw merkbaar.

Wat er toen gebeurde?

Gansch Meerhout kwam zien naar het half verkoolde monster, dat daar in het stroo der kar lag, waarop het werd aangevoerd. Iedereen was met afgrijzen vervuld, en vrouwen en kinderen namen de vlucht.

Eén enkele was genaderd en gebleven. Behoedzaam had zij het vreeselijk gelaat gewasschen, de wonden verpleegd, het hoofd omwindeld, de handen gebusseld. Zij had de lippen van het bewusteloze wezen met water bedroppeld en de verbrande lompen door versch linnen vervangen. En er was een man, groot van gestalte, breed van borst en koen van oogen, maar met zoo'n zachte, vriendelijke uitdrukking in de oogen, bij haar gekomen.

— Die ongelukkige, meisje, is mijn vriend, had hij gezegd.

— O, die arme sukkelaar! had het meisje gesnikt.

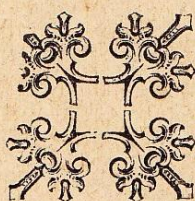
Sinds boog de schoonheid, de jeugd, de teederheid, over het monster, de bevalligheid over de leelijkheid, de slanke en blanke lelie over de zwartverkoolde massa, het zachte gelaat over dien afgrijselijken kop.

Een ganschen dag bleef de dwerg bewusteloos. Sommige uren wist men niet of hij nog leefde of dood was.

Robespierre en Charlotte Corday

DOOR

JOHAN VERHIEST

— ANTWERPEN —

VLAAMSCHE BOEKHANDEL, ST WILLEBRORDSSTRAAT, 47.

— 1913 —

Lodewijk VAN LAEKEN

VADERLAND

(De Boerenkrijg in de Kempen)

Geheel herziene uitgave

Pentteekeningen van Jan WATERSCHOOT
Kleuromslag van Emiel WALRAVENS

L. OPDEBEEK — Uitgever — ANTWERPEN

Meesterwerken van / chefs-d'oeuvre de
Emiel Walravens.

Tijl Uilenspiegel in Vlaanderen (1904) van Jan Bruylants :

http://www.dbnl.org/tekst/bruy002tijl01_01/

De wonderlijke lotgevallen van Jan zonder Vrees (1910) van Constant de Kinder * :

https://www.dbnl.org/tekst/kind008wond01_01/kind008wond01_01.pdf

https://www.dbnl.org/arch/kind008wond02_01/pag/kind008wond02_01.pdf

(vijfde uitgave, 1940)

https://www.dbnl.org/tekst/kind008wond01_01/colofon.php

Over / Au sujet de Emiel Walravens.

WYNANTS, Maurits ; “*Emiel Walravens, of de zoektocht naar een nagenoeg onbekend kunstenaar*”, in **Het Hof van Melijn** (driemaandelijks ledenblad van de vzw « *De vrienden van de School van Tervuren* »), Tervuren, 13 (2000), nr. 2, bladzijden 18-27.

GOORDEN, Bernard ; « *Hoe Lode OPDEBEEK (1869-1930) boeken liet illustreren die hij uitgaf* **1** / *Comment Lode OPDEBEEK (1869-1930) faisait illustrer des livres qu’il éditait* **1** : *Terugkomende pentekeningen van Emiel WALRAVENS (1879-1914) in 5 vergeleken boeken / Illustrations récurrentes d’Emiel WALRAVENS (1879-1914) dans 5 livres* (**De Bruid van Jan van Breydel, Groeninghe, Genoveva van Brabant** /

Geneviève de Brabant, La vie de Marie Stuart, Kerlingaland) :

<http://www.idesetautres.be/upload/AFBEELDINGEN%20EMIEL%20WALRAVENS%20BRUID%20JAN%20BREYDEL%20VERGELEKEN%20MET%20INHOUDE%204%20ANDERE%20BOEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *Lode OPDEBEEK en de Franse Revolutie / Lode OPDEBEEK et la Révolution française* » :

<https://www.idesetautres.be/upload/download.php?file=LODE%20OPDEBEEK%20EN%20DE%20FRANSE%20REVOLUTIE%20ET%20LA%20REVOLUTION%20FRANCAISE%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Groeninghe** (1910) **van** / de Abraham **HANS** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001%20GROENINGHE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1bis**) De afbeeldingen / de **portretten** in / Les illustrations / les **portraits** dans **Groeninghe** (1910) **van** / de Abraham **HANS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIO>

[NS%2001bis%20GROENINGHE%20PORTRETTE
N%20PORTRAITS%20ABRAHAM%20HANS%20
BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GUI%20de%20DAMPIERRE%20PORTRET%20PORTRAIT%20BGOORDEN.pdf)

GOORDEN, Bernard ; « Is het **portret** van Gwyde (Gwijde) van Dampierre van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914), van Edmond **VAN OFFEL** (1871-1959) of van een vroegere kunstenaar ? ... / Le **portrait** de Gui (Guy) de Dampierre est-il d'Emiel **WALRAVENS**, d'Edmond **VAN OFFEL** ou d'un artiste antérieur ? » :

[http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GUI
I%20de%20DAMPIERRE%20PORTRET%20POR
TRAIT%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GUI%20de%20DAMPIERRE%20PORTRET%20PORTRAIT%20BGOORDEN.pdf)

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1ter**) Andere afbeeldingen in / Autres illustrations dans **Groeninghe** (1910) **van** / de Abraham **HANS**. Sommige misschien van Edmond Van Offel, moeilijk te onderscheiden :

[http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WAL
RAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIO
NS%2001ter%20GROENINGHE%20ABRAHAM%
20HANS%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001ter%20GROENINGHE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf)

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **2**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Het nevelmanteltje** (1923 ?) **van** / de K. **BOUTER** (= Lode **OPDEBEEK**) :

[http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WAL
RAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIO](http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2002%20HET%20NEVELMANTELTJE%20VAN%20K.%20BOUTER.pdf)

[NS%2002%20NEVELMANTEL%20TJE%20KBOUTER%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2002%20NEVELMANTEL%20TJE%20KBOUTER%20BGOORDEN.pdf)

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **3**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De bokkenrijders in het land van Valkenberg* (1910) van / de Pieter **ECREVISSE** (1804-1879) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2003%20BOKKENRIJDERS%20LAND%20VALKENBERG%20PIETER%20ECREVISSE%20BGOORDEN.pdf>

N.B. : in een heruitgave van 1979 dankzij Albert VAN HAGELAND, in de reeks “*Vlaamse volksboeken*”, zijn er andere afbeeldingen maar, op eerste zicht, geen van Emiel WALRAVENS. Gratis te downloaden via LINK

<http://www.dbnl.org/titels/titel.php?id=ecre001bokk02>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **4**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Het kraaiennest* (1912) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2004%20KRAAIENNEST%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **5)** De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Maria van Brabant** (1903) van / de Hubert **MELIS** (1872-1949) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2005%20MARIA%20VAN%20BRABANT%20MELIS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **6)** De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Genoveva van Brabant** (1866 **en** 1918). Une œuvre traitée par 2 auteurs : Johana-Desideria **COURTMANS-BERCHMANS** (1811-1890) et Jan **VERRIEST**, pseudonyme que nous avons percé à jour, de Lode OPDEBEEK :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2006%20GENOVEVA%20VAN%20BRABANT%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **7)** De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De laatste lotgevallen van Robert en Bertrand** (1905) van / de Jan **BRUYLANTS** (1871-1928) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2007%20ROBERT%20EN%20BERTRAND%20BRUYLANTS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **8**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De dodenvelden van Siberië* (1890) **van** / de Victor von **FALK** (1861-1926) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2008%20DODENVELDEN%20SIBERIE%20VON%20FALK%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **9**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Vlaamsch Bloed* (1906) **van** / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2009%20VLAAMSCH%20BLOED%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **10**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Leopold II* (uitgavedatum : vóór 1912) **van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2010%20LEOPOLD%20II%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **11**) De afbeeldingen in / Les

illustrations dans *Lange Wapper* (o. a. 1912) van / de Karel **ADRIAENSSENS** en van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2011%20LANGE%20WAPPER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **12**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De brandstichter* (1923) van / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2012%20BRANDSTICHTER%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « Welke **pentekeningen** van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) waren in Abraham **HANS**' *Antwerpen in zijn verleden* (1907) ? ... » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%20ANTWERPEN%20IN%20ZIJN%20VERLEDEN%201%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **13**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *De Italiaansche vuurwerkmaker* van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2013%20ITALIAANSCHIE%20VUURWERKMAKER%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **14**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans ***Alva's standbeeld van*** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2014%20ALVAs%20STANDBEELD%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **15**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans ***Jeanne d'Arc*** (1898) **van** / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2015%20JEANNE%20ARC%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **16**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans ***Vade-Mecum voor den Tooneelspeler – Liefhebber*** (1910) **van** / de Lode **KRINKELS** (1858-1921).

In dit boek is er ook een verrassing, een « *publiciteit* » voor **HILPERIC EN FREDEGONDE** / Dans ce livre il y a aussi une surprise, une « *publicité* » pour **HILPERIC EN FREDEGONDE**

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2016%20VADE%20MECUM%20TONEELSPILER%20LIEFHEBBER%20KRINKELS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **17**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Hoe men burgemeester wordt** (1910) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2017%20HOE%20MEN%20BURGEMEESTER%20WORDT%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **18**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Betje op zee** (1890 ?) **van** / de Pol **SELENS** (18??-19 ??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2018%20BETJE%20OP%20ZEE%20SELENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS**

(1879-1914) : **19**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Nikolaas Zannekin** of **Cassel** (1913) **van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2019%20NIKOLAAS%20ZANNEKIN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **20**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De schuimlopers** (1910) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2020%20SCHUIMLOPERS%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **21**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Jan onversaagd** (1908) **van** / de Karel **ADRIAENSSENS** (18??-19??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2021%20JAN%20ONVERSAAGD%20ADRIAENSSENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **22**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De Judas van Tyrol** (19 ??) **van** / de David **VLEMINCKX** (18 ??-19 ??) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2022%20JUDAS%20VAN%20TYROL%20VLEMINCKX%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **23**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Bertrand, de zwarte jager** of **Gemeente** (1944) **van** / de Constant **DE KINDER** (1863-1943) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2023%20BERTRAND%20ZWARTE%20JAGER%20GEMEENTE%20DE%20KINDER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) / **24**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De meesterknecht** (1855) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2024%20MEESTERKNECHT%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

VAN GASSE, Freddy ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **25**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Voor de jeugd / Gemengde vertellingen** **2** (1904) **van** / de Constant **DE KINDER** (1863-1943) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2025%20VOOR%20DE%20JEUGD%20GEMENGDE%20VERTELLINGEN%202%20DE%20KINDER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **26**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Sneeuwwitje** (1929) **van** / de K. **BOUTER** (= Lode OPDEBEEK) + **De paradijsvogeltjes** (1931) **van** / de Karel **ADRIAENSSENS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2026%20SNEEUWWITJE%20kBOUTER%20PARADIJSVOGELTJES%20ADRIAENSSENS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **27**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Antwerpen na de overgave** (1908 ?) **van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2027%20ANTWERPEN%20NA%20DE%20OVERGAVE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **28**) De afbeeldingen in / Les

illustrations dans **De wonderdokter** (1884) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2028%20WONDERDOKTER%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **29**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Maarten Van Rossum van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2029%20MAARTEN%20VAN%20ROSSUM%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **30**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Vaderland** (19 ??) **van** / de Lodewijk **VAN LAEKEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2030%20VADERLAND%20LODEWIJK%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **31**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **(Fernand) de zeerover** (1845) **van** / de Pieter Frans **VAN KERCKHOVEN** (1818-1857) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2031%20ZEEROVER%20VAN%20KERCKHOVEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **32**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans ***Amanda / uit het leven der zinneloozen*** (18??) **van** / de Jan Renier **SNIEDERS** (1812-1888) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2032%20AMANDA%20SNIEDERS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **33**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans ***Generaal De Wet, held van Zuid Afrika*** (1907) **van** / de Rik **VAN FIENEN** (1869-1930) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2033%20GENERAAL%20DE%20WET%20HELD%20ZUID%20AFRIKA%20RIK%20VAN%20FIENEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **34**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans ***Abel Pollet*** (1909) **van** / de

Constant **JARDINIER**, schuilnaam van / pseudonyme d'**Abraham HANS** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2034%20ABEL%20POLLET%20CONSTANT%20JARDINIER%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **35**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **James Watt** (1925 ?) **van** / de Jan **VERBEKE**, schuilnaam van / pseudonyme d'**Abraham HANS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2035%20JAMES%20WATT%20JAN%20VERBEKE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **36**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **De reis rond de wereld door twee Vlaamsche jongens** (1910) **van** / de **AUCTOR**, schuilnaam van / pseudonyme de Jan **BRUYLANTS Jr.** (1871-1928) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2036%20REIS%20ROND%20WERELD%20TWE%20VLAAMSCHE%20JONGENS%20AUCTOR%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **36**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Le tour du monde de deux enfants de Liège* (1911) **van** / de **AUCTOR**, schuilnaam van / pseudonyme de Jan **BRUYLANTS Jr.** (1871-1928) » :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%2036%20TOUR%20MONDE%20DEUX%20ENFANTS%20LIEGE%20AUCTOR%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **37**) De afbeeldingen in *Jan Breydel* (18 ??) / Les illustrations dans *Jan Breydel* **van** / de **Willem VERRIEST** (18 ??-19 ??) » :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2037%20JAN%20BREYDEL%20WILLEM%20VERRIEST%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **38**) De afbeeldingen in *La vie de Marie Stuart, la reine sans couronne* (1906 ?) **van** / de Henri Gabriel **LAURALI** (18 ??-19??) :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2038%20MARIE%20STUART%20LAURALI%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **39**) De **pentekeningen** van Emiel **WALRAVENS** in *Een zeemanshart* (1925 ?) van / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2039%20ZEEMANSHART%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **40**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Boerenkrijg*, tweede deel, *Vaderland* (1910 ?) van / de Lodewijk VAN LAEKEN (1869-1930) :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2040%20BOERENKRIJG%202%20VADERLAND%20VAN%20LAEKEN%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **41**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans *Vroolijke daden van Keizer Karel* (1912) :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2041%20VROOLIJKE%20DADEN%20KEIZER%20KAREL%201912%20BGOORDEN.pdf>

Alle pentekeningen van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) voor de (eerste ? ...) uitgave in 15 afleveringen van **Jan zonder vrees** door Constant de **KINDER** (Antwerpen, Lode Opdebeek ; z. d. = 1910 ? ..., 236 bladzijden) :

<https://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20PENTEKENINGEN%20JAN%20ZONDER%20VREES%201910%20DE%20KINDER%20INTERNET%20LINKS.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « *Des illustrations dans 3 livres d'Abraham HANS : A travers la Belgique (Op reis door België), Kerlingaland et Schelde vrij* » :

<http://www.idesetautres.be/upload/ILLUSTRATIONS%20dans%20KERLINGALAND%20%20A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%20et%20SCHELDE%20VRIJ%20de%20Abraham%20HANS.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « Wie heeft de handtekening van Emiel **WALRAVENS** doen verdwijnen en waarom ? **1** / Qui a fait disparaître la signature d'Emiel **WALRAVENS** et pourquoi ? **1** (De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : Een afbeelding in / Une illustration dans **Histoire de Jeanne d'Arc** (1904) & **Genoveva van Brabant** (1918). »

Als U de afbeeldingen wilt vergelijken / Si vous souhaitez comparer les illustrations :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20VERDWENEN%20HANDTEKENING%20SIGNATURE%20DISPARUE%201%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « B. H. HANS est-il le même illustrateur que **E. HANS** ? ... / Is B. H. HANS dezelfde illustror als **E. HANS** ? ... »

(Prachtige pentekeningen o. a. van windmolens / De superbes illustrations, e. a. de moulins à vent) :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « B. H. HANS est-il le même illustrateur que **E. HANS** ? ... (2) / Is B. H. HANS dezelfde illustror als **E. HANS** ? ... (2) » (Illustration / pentekening “Aan het Begijnhof” in **De zingende toren** van Abraham **HANS**.) :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%202%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

**Enkele werken van Abraham HANS met
pentekeningen o. a. van Emiel Walravens /
Quelques oeuvres d'Abraham HANS avec des
illustrations, e. a., d'Emiel Walravens.**

Abraham **HANS** ; *De Schelde vrij !* (verhalen van de Schelde) ; Antwerpen, Lodewijk Opdebeek ; 1910, 200 pages.

INHOUDSOPGAVE

van Abraham **HANS**’ *De Schelde vrij !*
(verhalen van de Schelde ; 1910)

+ **register afbeeldingen**

met **INTERNET links** naar de **26** hoofdstukken
die **GRATIS** te downloaden zijn.

<http://www.idesetautres.be/upload/SCHELDE%20VRIJ%20ABRAHAM%20HANS%20INHOUDSOPGAVE%20TABLE%20MATIERES%20HOOFDSTUKKEN%20CHAPITRES%2001-26%20REGISTER%20INDEX%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%20BGOORDEN.pdf>

Abraham **HANS** ; *Kerlingaland* (Geschiedenis, legenden, zeden en gewoonten der kustbewoners); Antwerpen, Lodewijk Opdebeek ; 1912, 267 pages.

INHOUDSOPGAVE

Van Abraham **HANS**’ *Kerlingaland*

+ **register afbeeldingen**

met **INTERNET links** naar de **22** hoofdstukken
die **GRATIS** te downloaden zijn.

<http://www.idesetautres.be/upload/KERLINGALAND%20ABRAHAM%20HANS%20INHOUDSOPGAV>

[E%20TABLE%20MATIERES%20HOOFDSTUKKE
N%20CHAPITRES%2001-
25%20REGISTER%20INDEX%20AFBEELDINGE
N%20ILLUSTRATIONS%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%201-3%20ABRAHAM%20HANS%20TABLE%20MATIERES%20INDEX%20ILLUSTRATIONS%20AVEC%20LIENS%20INTERNET%20BGOORDEN.pdf)

Abraham **HANS** ; *A travers la Belgique* ; Anvers, Lode Opdebeek ; s. d. : 1911 ? ; 3 tomes en 1 volume : 95 + 102 + 151 pages (titre originel : *Op reis door België*).

TABLE DES MATIERES de *A travers la Belgique* d'Abraham **HANS** + **index des illustrations** avec liens **INTERNET** vers les **60** chapitres, qui peuvent être téléchargés **GRATUITEMENT** :

[http://www.idesetautres.be/upload/A%20TRAVERS
S%20LA%20BELGIQUE%201-
3%20ABRAHAM%20HANS%20TABLE%20MATIE
RES%20INDEX%20ILLUSTRATIONS%20AVEC%
20LIENS%20INTERNET%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%201-3%20ABRAHAM%20HANS%20TABLE%20MATIERES%20INDEX%20ILLUSTRATIONS%20AVEC%20LIENS%20INTERNET%20BGOORDEN.pdf)

Tous les titres d'*Arts et métiers* par A. **DUMOULIN** sont également accessibles et, eux aussi, téléchargeables **gratuitement** sur www.idesetautres.be, en l'occurrence :

« *Le diamant* » :

[http://www.idesetautres.be/upload/DIAMANT%20D
UMOULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/DIAMANT%20DUMOULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf)

« *Le fer* » :

[http://www.idesetautres.be/upload/FER%20DUMO
ULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/FER%20DUMOULIN%20ABRAHAM%20HANS%201926.pdf)

« *Le lin* » :

[http://www.idesetautres.be/upload/LIN%20DUMOU
LIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/LIN%20DUMOU
LIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf)

« **Le pain** » :

[http://www.idesetautres.be/upload/PAIN%20DUM
OULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/PAIN%20DUM
OULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf)

« **La pierre** » :

[http://www.idesetautres.be/upload/PIERRE%20DU
MOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/PIERRE%20DU
MOULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf)

« **Le sel** » :

[http://www.idesetautres.be/upload/SEL%20DUMO
ULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/SEL%20DUMO
ULIN%201926%20ABRAHAM%20HANS.pdf)

Autres articles / andere artikels.

GOORDEN, Bernard ; « *Is het **portret** van Gwyde (Gwijde) van Dampierre van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914), van Edmond **VAN OFFEL** (1871-1959) of van een vroegere kunstenaar ? ... / Le **portrait** de Gui (Guy) de Dampierre est-il d'Emiel **WALRAVENS**, d'Edmond **VAN OFFEL** ou d'un artiste antérieur ? » :*

[http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GU
I%20de%20DAMPIERRE%20PORTRET%20POR
TRAIT%20BGOORDEN.pdf](http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GU
I%20de%20DAMPIERRE%20PORTRET%20POR
TRAIT%20BGOORDEN.pdf)

GOORDEN, Bernard ; « Het **portret** van Gwyde (Gwijde) van Dampierre bestaat ook in Hendrik **CONSCIENCE's *Geschiedenis van België*** (1845) / Le portrait de Gui (Guy) de Dampierre existe aussi dans la ***Geschiedenis van België*** (1845) de Henri **CONSCIENCE** :

<http://www.idesetautres.be/upload/GWYDE%20GUIL%20de%20DAMPIERRE%20PORTRET%202%20PORTRAIT%20BGOORDEN.pdf>

ADDENDUM.

Emiel Walravens c/o Historische drukkerij Turnhout :
http://archive.historischedrukkerij.be/search?query=Emiel+Walravens&query_type=keyword&record_types%5B0%5D=Item&record_types%5B1%5D=File&record_types%5B2%5D=Collection&submit_search=Search&page=1

o. a. **Groeninghe** (1910) **Prachtig werk !**

© 2022, Bernard GOORDEN